

Lasten ja nuorten keskus ry:n toimintasuunnitelma 2025

Johdanto	2
Strategia	4
Järjestön perustehtävä	5
Toimintavuoden keskeiset tavoitteet ja toimenpiteet	6
Toiminnan arviointi	10
OSALLISUUDEN VAHVISTAMINEN	10
Toiminnan yleiskuvaus	10
Osallisuuden vahvistamisen tavoitteet vuonna 2025	12
Toimenpiteet ja kehittäminen	12
ULKOPUOLISUUDEN EHKÄISY	20
Toiminnan yleiskuvaus	20
Ulkopuolisuuden ehkäisyn tavoitteet vuonna 2025	24
Toimenpiteet ja kehittäminen	24
Järjestön viestintä ja varainhankinta	33
Toiminnan yleiskuvaus	33
Viestinnän ja varainhankinnan tavoitteet vuodelle 2025	34
Toimenpiteet ja kehittäminen	34
Järjestön talous ja hallinto	38
Jäsenseurakunnat ja -yhteisöt	38
Hallinto	38
Henkilöstöhallinto ja henkilöstön kehittäminen	39
Taloushallinto	39
Muut tukipalvelut	39
Tievatupa	40
Sijoitustoiminta	40
Publiva Oy	40
Asunto-osakkeet ja muu sijoitustoiminta	40

Johdanto

Lasten ja nuorten keskus suuntaa armon vuoteen 2025 toivoen, rakastaen ja tavoitteellisesti. Toimintaympäristö on entistä haasteellisempi. Järjestöjen tulevaisuuden toimintaedellytykset näyttäytyvät epävarmoina. Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia varjostavat monenlaiset haasteet mm. taloudellisesta toimeentulosta, mielen hyvinvoinnin haasteisiin ja vanhempien jaksamiseen. Tässäkin tilanteessa keskitymme yhdessä lasten ja nuorten kanssa erityisesti siihen, mikä on hyvää ja mahdollista.

Vuonna 2025 mittaamme ja arvioimme toimintamme tuloksia ja vaikutuksia vieläkin selkeämmin. Olemme herkällä korvalla siinä, mitä lapset ja nuoret haluavat. Toteutamme tätä perustamalla järjestöön eri ikäryhmille suunnattuja vaikuttajaryhmiä. Vaikutamme niin, että jokaisella on mahdollisuus elää omaa katsomustaan todeksi iloissa ja suruissa. Toimimme tutkimusperusteisesti - pohjaamme toimintamme tutkittuun tietoon. Esimerkiksi nuorisobarometrin tulosten myötä vahvistui, että nuorten mielestä uskonto saa näkyä. Tuemme nuoria elämään kokonaisvaltaisesti: henkisesti, hengellisesti ja liikettä lisäten. Olemme osa Toimintakykyinen Suomi - ja Liikkuva Suomi -ohjelmia.

Vuonna 2025 tartumme nuorten tulevaisuusseminaarissa 2024 nousseisiin teemoihin kuten ympäristövastuullisuus, yksinäisyyden ehkäisy sekä moninaisuuden huomioiminen. Kasvatamme nuorten polkua vaikuttajiksi järjestämme nuorille luottamushenkilöpaikkoja sekä otamalla heidät aktiivisiksi toimijoiksi mukaan järjestön vaikuttamistoimintaan. Parhaana esimerkkinä tässä toimii hallitusneuvottelut, jonne ainoana toimijana saimme alaikäisen nuoren mukaan.

Teemme näkyväksi vahvuutemme, luotettava ja pitkäjänteinen työ, vuodesta 1888. Kehitämme uusia rahoitusinstrumentteja ja lanseeraamme Lasten ja nuorten pankki -varainhankinnan ympäristön. Tavoitteena on tarjota mahdollisimman monella yksityishenkilöllä ja yrityksellä käyttäjätavallinen tapa ehkäistä ulkopuolisuutta ja vahvistaa nuorten osallisuutta - jokainen omalla panoksellaan. Pidämme hyvää huolta olemassa olevista tukijoista.

Nostamme esille, kehitämme ja sparraamme seurakuntien varhaiskasvatus-, nuoriso- ja perhetyötä. Huomioimme mielen hyvinvoinnin ongelmat ja toimimme niin, että mahdollisimman moni tulee kuulluksi ja nähdyksi.

Tätä kaikkea teemme yhdessä. Olemme kiitollisia laajasta jäsenverkostostamme, jonka kautta tavoitamme yhdessä vuosittain yli miljoona lasta ja nuorta. Näistä lapsista ja nuorista säännölliseen retki-, leiri- ja ryhmätoimintaan osallistuvia on vuosittain noin 290 000. Lisäksi järjestömme tuki ja toimintamallit ovat kaikkien lähes 4000 kasvatuksen ammattilaisen saataville seurakunnissa.

Vuonna 2024 Lasten ja nuorten keskuksen työntekijät antoivat kyselyssä työhyvinvoinnille arvion 3,8 (asteikko 0-4). Teemme paljon töitä sen eteen, että meillä ja meidän kanssa on hyvä tehdä töitä. Strategian mukaan keskitymme ulkopuolisuuden ehkäisyyn ja osallisuuden vahvistamiseen, koska se on tärkeää. Viestimme jokaisessa kohtaamisessa: Sinä olet tärkeä.

Kiitos, että olet osa yhteistä liikettä.

Strategia

ARVOT:

Lapsi- ja nuorilähtöisyys: Katsomme maailmaa lapsen ja nuoren näkökulmasta – erityinen silmäterämme on haavoittuvassa asemassa oleva lapsi tai nuori.

Yhdenvertaisuus: Teemme työtä tasa-arvon puolesta ja eriarvoisuuden vähentämiseksi.

Lähimmäisenrakkaus: Jokainen on ihme – toimimme kristilliseltä arvopohjalta.

Toivo: Rakennamme uskoa tulevaisuuteen – edistämme vastuullista ja eettisesti kestäväää elämäntapaa.

MISSIO:

Lasten, nuorten ja heidän perheidensä osallisuuden edistäminen ja ulkopuolisuuden ehkäisy.

VISIO:

Lapsi- ja nuorikeskeinen yhteiskunta, jossa jokaisella on elämässään turvallinen aikuinen.

STRATEGISET VALINNAT

VAHVISTAMME LASTEN JA NUORTEN OSALLISUUTTA:

Työmme lasten ja nuorten osallisuuden vahvistamiseksi laajenee hallinnollisesta toiminnalliseen ja viestinnälliseen. Tuomme lasten ja nuorten ääntä esiin mediassa, kirkossa ja muualla yhteiskunnassa.

EHKÄISEMME ULKOPUOLISUUTTA:

Vahvistamme olemassa olevia ulkopuolisuuden ehkäisyn toimintamallejamme ja kehitämme uusia ottaen huomioon kaikenikäiset lapset ja nuoret. Yhteinen työmme ulkopuolisuuden ehkäisemiseksi eri toimijoiden kanssa laajenee ja syvenee.

NÄIN ME SEN TEEMME

1. Työmme ulottuu kaikille 0–29-vuotiaille.
2. Vaikutamme aktiivisesti ja viestimme rohkeasti lasten ja nuorten kanssa.

3. Palvelemme seurakuntia ottaen huomioon muuttuvan toimintaympäristön. Teemme näkyväksi seurakuntien työtä lasten, nuorten ja perheiden kanssa. Edistämme turvallista, sensitiivistä kristillistä kasvatusta.
4. Rakennamme uusia ja vahvistamme olemassa olevia kumppanuuksia yhteiskunnan eri toimijoiden kanssa. Toimimme sillanrakentajana seurakuntien ja muiden toimijoiden välillä.
5. Vahvistamme rooliamme haavoittuvassa asemassa olevien lasten ja nuorten tukijana toimintamallejamme laajentamalla ja yhteistyöverkostoissa toimimalla. Syvennämme asiantuntijuuttamme lasten ja nuorten hyvinvoinnin rakentajana.
6. Rakennamme yhdessä seurakuntien kanssa uudenlaisen aluetyön verkoston, jonka kautta olemme läsnä koko Suomessa. Järjestämme valtakunnallisia ja alueellisia lasten, nuorten ja perheiden leirejä.
7. Vahvistamme digitaalista läsnäoloamme ja työtämme. Edistämme digitaalista tasa-arvoa ja hyvinvointia.
8. Kehitämme vapaaehtoistoimintaa ja tuemme vapaaehtoisia. Turvallisten aikuisten määrä lisääntyy toimintamalliemme kautta. Vapaaehtoisuus on toimintamalleissamme sisäänrakennettuna.
9. Mahdollistamme lapsille ja nuorille kansainvälisiä kohtaamisia ja opimme kansainvälisiltä yhteistyökumppaneiltamme.
10. Vahvistamme vastuullisuutta, luonnon monimuotoisuuden varjelemista ja ilmastokriisin torjuntaa kaikessa toiminnassamme.
11. Työskentelemme rahoituspohjamme laajentumiseksi ja toimintaresurssiemme vahvistamiseksi.
12. Olemme luotettava, turvallinen ja innostava toimija. Ennakoimme tulevaa ja teemme uusia avauksia joustavasti ja nopeasti. Työssämme välittyy ilo ja läsnäolo. Annamme aikaa kohtaamiseen.

Järjestön perustehtävä

Lasten ja nuorten keskuksen toiminnan tarkoituksena on tukea lapsen ja nuoren kokonaisvaltaista kasvua ja osallisuutta, kehittää ja palvella evankelis-luterilaisissa seurakunnissa toteutuvaa lapsi-, varhaisnuoriso- ja nuorisotyötä, järjestää tavoitteiden mukaista toimintaa sekä vaikuttaa lasten, nuorten ja heidän perheidensä hyvän elämän edellytyksiin kirkossa ja yhteiskunnassa.

Toimintavuoden keskeiset tavoitteet ja toimenpiteet

Strategiamme mukaisesti keskitymme lasten ja nuorten osallisuuden vahvistamiseen ja ulkopuolisuuden ehkäisyyn. Toimintamme operatiivinen toteutus tapahtuu neljän tiimin kautta: Osallisuus, alue- ja digityö, Ulkopuolisuuden ehkäisy ja kehittämisspalvelut, Viestintä ja varainhankinta sekä Talous- ja henkilöstöhallinto. Tiimikohtaiset tavoitteet ja toimenpiteet vuodelle 2025 on kirjattu jäljempänä tähän toimintasuunnitelmaan. Koko järjestön tasolla sitoudumme yhteisesti seuraaviin tavoitteisiin ja toimenpiteisiin:

Tavoite 1: Lasten ja nuorten osallisuuden ja vaikuttamismahdollisuuksien edistäminen järjestön sekä sidosryhmien rakenteissa

Toimenpiteet:

Vuonna 2025 etsimme oman toimintamme ja verkostojemme kautta alle 29-vuotiaille suunnattuja luottamustoimia. Kannustamme heitä hakemaan erilaisiin tehtäviin ja tuemme heitä vaikuttamis- ja luottamustoiminnassa. Mahdollisia luottamustoimia vuonna 2025 ovat mm. Allianssin delegaatiot, Allianssin hallitus, Taksvärkin hallitus, Kirkkopalveluiden valtuusto ja Lasten ja nuorten keskuksen hallitus.

Vuonna 2025 jatkamme myös hyväksi havaittuja toimintatapaa nuorten osallistamisessa vaikuttamistyössämme. Nuoret edustajat ovat työntekijöidemme tukena ja rinnalla mm. kirkollisia ja valtiollisia päätöksentekijöitä tapaamassa sekä valmistelemassa järjestömme tekemiä kannanottoja ja julkilausumia.

Vuonna 2025 kehitämme Nuorten vaikuttajien vaikuttamis- ja urapolku -toimintamallia. Toimintamme piirissä on laaja joukko vaikuttamistyöstä kiinnostuneita nuoria. Nuorten vaikuttajien vaikuttamis- ja urapolku -toimintamallin tavoitteena on lisätä nuorten osaamista mm. hallitustyöskentelystä sekä tarjota ja luoda polkuja aidoille vaikuttamisen paikoille. Nuorten vaikuttajien vaikuttamis- ja urapolku

-toimintamalliin tullaan haastamaan erilaisia yhteisöjä ja yrityksiä, joilla on tavoite saada uusia, nuoria hallituksen jäseniä.

Vuonna 2025 Lasten ja nuorten keskuksen omiin rakenteisiin hallinnon ja johdon tueksi perustetaan seuraavat vaikuttajaryhmät: Lasten ja perheiden vaikuttajaryhmä, Kouluikäisten (10-14v.)

vaikuttajaryhmä, Nuorten vaikuttajaryhmä sekä Nuorten aikuisten vaikuttajaryhmä.

Vaikuttajaryhmien tavoitteena on vahvistaa kohderyhmäosallisuutta läpileikkaavasti järjestön toiminnassa.

Laajemmin osallisuus ja vaikuttamistyömme tavoitteita on avattu kohdassa Osallisuus, alue- ja digityö.

Tulosodotukset ja seuranta:

- Alle 29-vuotiaiden nuorten vastuu- ja luottamuspaikat järjestömmen omissa ja sidosryhmien toimintarakenteissa on lisääntynyt. (Seuranta nuorten vaikuttajien määrästä luottamustoimipaikoilla, verrataan edelliseen vuoteen).
- Nuoret ovat osallistuneet järjestön toteuttamaan vaikuttamistyöhön. (Nuorten osallisuuden seuranta vaikuttamistyössä).
- Järjestön kehittämä Nuorten vaikuttajien koulutus- ja urapolku -toimintamalli on mallinnettu ja siihen on saatu sitoutumaan nuoria ja luottamustehtäviä tarjoavia organisaatioita.
- Kohderyhmäosallisuus on vahvistunut läpileikkaavasti järjestön toiminnassa järjestöön perustettavien vaikuttajaryhmien ansiosta.

Tavoite 2: Yhdenvertaisuus ja moninaisuus osaamisen vahvistaminen järjestön ja sen jäsen seurakuntien toiminnassa.

Toimenpiteet:

Lasten ja nuorten keskukselle on myönnetty yhdessä Suomen partiolaisten, Humanistisen ammattikorkeakoulun ja Vantaan kaupungin kanssa valtionapukelpoisuus nuorisovaltuuskunnan toiminnalle yhdessä Suomen ammattikorkeakoulun ja Vantaan kaupungin kanssa valtionapukelpoisuus nuorisovaltuuskunnan toiminnalle yhdessä Suomen ammattikorkeakoulun ja Vantaan kaupungin kanssa valtionapukelpoisuus nuorisovaltuuskunnan toiminnalle vuosille 2024-2027. Yhdenvertaisuuden

osaamiskeskuksen tavoitteena on parantaa yhdenvertaisuutta ja toiminnan saavutettavuutta nuorisosalalla. Osaamiskeskus selvittää ja seuraa suunnitelmallisen yhdenvertaisuustyön tilannetta nuorisosalalla sekä tunnistaa alalla työskentelevien tiedon ja osaamisen tarpeita. Yhdenvertaisuus- ja saavutettavuusosaamista sekä keinoja syrjintään, rasismiin ja kiusaamiseen puuttumiseksi vahvistetaan nuorisosalalla niin, että nuorilla on yhtäläiset mahdollisuudet osallistua nuorisotoimintaan. Lasten ja nuorten keskuksen painopisteenä osaamiskeskustoimijana on yhdenvertaisuuden kehittäminen erityisesti seurakuntien nuorisotyössä.

Vuonna 2025 toteutamme sisäisen arvioinnin yhdenvertaisuuden ja esteettömyyden toteutumisesta toiminnassamme, joita peilaten luomme niiden kehittämistä vastaavat toimenpiteet. Yhdenvertaisuuden ja esteettömyyden edistämisen työkaluina käytämme mm. ulkopuolisuuden ehkäisyn silmälasit -toimintamallia sekä turvallisemman tilan ja kohtaamisen periaatteita. Toimintaympäristömme ollessa jatkuvasti yhä monikulttuurisempi ja moninaisempi, nostetaan vuoden 2025 kehittämiskohdaksi järjestön ja sen jäsenyhteisöjen monikulttuurisuus- ja moninaisuusosaamisen vahvistaminen mm. koulutusten avulla. Monikulttuurisuudessa korostuu niin katsomuksia ja kulttuureita käsittelevä tieto sekä niiden vaikutus kohtaamiseen sekä kielivähemmistöjen parempi huomioiminen toiminnassamme.

Tulosodotukset ja seuranta:

- Yhdenvertaisuuden osaamiskeskuksen toiminta on käynnistynyt. Lasten ja nuorten keskuksen osaaminen ja resurssit tukea yhdenvertaisuuden toteutumista nuorisosalalla ja erityisesti seurakunnallisessa nuorisotyössä ovat vahvistuneet.
- Järjestön yhdenvertaisuuden ja moninaisuuden kehittämiskohteet on tunnistettu ja niitä vastaavat toimenpiteet on aloitettu.
- Moninaisuus- ja monikulttuurisuus osaaminen on vahvistunut. Osaamisen vahvistuminen näkyy toimintamme ja toimintamalliemme esteettömyyden paranemisena. Seuranta: monikulttuurisuus ja moninaisuuskoulutuksista saatu palaute, esteettömyyttä edistävien toimenpiteiden seuranta.

Tavoite 3: Ekologisesti kestävä kehityksen edistäminen järjestön toiminnassa

Toimenpiteet:

Lasten ja nuorten keskus (LNK) sitoutuu kansallisiin ja kansainvälisiin ilmastopöimuksiin ja kansallisiin kestävä kehityksen ohjelmiin, sekä pyrkii rakentamaan ilmastollisesti ja ekologisesti kestävä tulevaisuutta yhdessä lasten, nuorten ja heitä tukevien aikuisten kanssa. Tuotamme ympäristökasvatukseen, metsien suojeluun ja luontosuhteen vaalimisen liittyviä materiaaleja ja toimintamalleja varhaiskasvatuksen ja nuorisotyön käyttöön.

Vuonna 2025 järjestömmme rippikoulut toteutetaan "Vihreät riparit" -toimintamallin mukaisesti. Lasten ja nuorten keskuksen ja Kirkkohallituksen järjestämässä nuorten tulevaisuusseminaarissa nuoret pääsevät verkostoitumaan ja vaikuttamaan ilmastokysymyksiin sekä kirkon kestävä kehityksen sisältöihin. Nuorten ilmastoleirit ja -purjehdukset ovat yksi keino tukea nuorten ilmasto- ja ympäristövaikuttamista. Nuoren ilmastoahdistusta käsitellään useissa nuorten ryhmissä ja tilaisuuksissa, rippikouluissa sekä Walk in terapiassa. Nuoria rohkaistaan muuttamaan ahdistus aktiiviseksi toiminnaksi ympäristöasioiden hyväksi.

Vuonna 2025 Lasten ja nuorten keskus muodostaa ekologisen vastuullisuuden työryhmä, jonka tehtävänä on koota järjestön ekologisesti kestävä kehitystä edistävät olemassa olevat hyvät käytännöt ja toimenpide-ehdotukset.

Tulosodotukset ja seuranta:

- Lapsille, nuorille ja perheille on tarjottu ympäristö- ja luontosuhdetta vahvistavaa toimintaa.
- Olemme tarjonneet lapsille ja nuorille tilaisuuksia päästä verkostoitumaan ja vaikuttamaan ilmastokysymyksiin.
- Kehittämiskohteet Lasten ja nuorten keskuksen ekologisesti kestävä kehitystä edistävästä asioista on tunnistettu ja kirjattu Ekologisen vastuullisuuden toimenpidesuunnitelmaan.

Toiminnan arviointi

LNK:n toiminnan seuranta ja arviointi on rakennettu mittaamaan strategiassa määriteltyjä tavoitteita. Arviointitieto on luonteeltaan laadullista ja määrällistä, joka koostuu LNK:n toteuttaman suoran toiminnan tunnusluvuista ja kartoituksista sekä sen jäsentahojen toteuttaman toiminnan seurantatiedosta. Järjestön yhteismitallisten mittareiden lisäksi useassa toiminnassa on käytössä sen luonteen kannalta yksityiskohtaisempaa seurantatietoa tuottavia arviointimenetelmiä. Vuonna 2025 otamme työmme arvioinnissa käyttöön Opetus- ja kulttuuriministeriön suositteleman Järjestin-palvelun, jonka tarkoituksena on helpottaa toimintamme arjen tiedonkeruuta ja -hallintaa.

OSALLISUUDEN VAHVISTAMINEN

Toiminnan yleiskuvaus

Lasten ja nuorten keskuksen yksi strategian painopiste on lasten ja nuorten osallisuuden vahvistaminen. Osallisuus tarkoittaa meille osallisuutta omassa elämässä, osallisuutta yhteisöissä ja osallisuutta yhteisestä hyvästä. Osallisuus on sekä toimimista ja vaikuttamista että olemista ja yhteisöön kuulumista.

Tavoitteenamme on luoda, edistää ja kehittää toimintamalleja ja -tapoja, jotka vahvistavat lasten ja nuorten osallisuutta kirkossa ja muualla yhteiskunnassa. Lasten ja nuorten keskuksen osallisuus-, alue- ja digityö konkretisoituu useiden eri toimintojen ja toimintamallien kautta. Lisäksi tuemme kokonaiskirkon Polku-toimintamallin kehittämistä ja levittämistä seurakuntiin.

Lasten osallisuutta vahvistetaan erityisesti Lastenkirkko-median, yhteistyöverkostojen ja musiikkituotannon sekä seurakuntien varhaiskasvatuksen tukemisen myötä. Lasten ja nuorten keskus edistää turvallista ja osallisuutta vahvistavaa kasvatusta Suomen ev. lut. kirkon seurakunnissa ja

muualla yhteiskunnassa. Omien toimintamallien lisäksi jaamme myös yhteistyökumppaneiden toimintamalleja, jotka edistävät edellä mainittua tavoitetta.

Kouluikäisten parissa tehtävä työ toteutuu alueellisten leirien, retkien ja tapahtumien kautta. Nuorten osallisuutta edistetään tukemalla nuorten vaikuttamistoimintaa kirkon hallinnon kaikilla tasoilla valtakunnallisesti, alueellisesti ja paikallisesti sekä tarjoamalla osallisuuteen liittyvää tukea niin nuorten parissa työskenteleville kuin nuorille itselleenkin.

Kansainvälinen toiminta sisältää rippikoulu- ja isostoiminnan lisäksi mahdollisuuksia nuorille ja heidän parissaan työskenteleville kansainvälisiin projekteihin. Kansainvälisen työn keskiössä ovat nuoret.

Nuoret aikuiset huomioidaan omana moninaisena kohderyhmänä ja vahvistamme heidän osallisuuttaan kirkossa, erityisesti kirkollisessa keskustelussa ja päätöksenteossa. Työmme toteutuu nuorten aikuisten vaikuttamisryhmän (NAVI) kautta. NAVI tukee kirkon ja paikallisseurakuntien nuoria luottamushenkilöitä sekä sitouttaa kaikenikäisiä kirkon luottamushenkilöitä ja työntekijöitä edistämään nuorten ja nuorten aikuisten osallisuutta kirkossa.

Liikuntakasvatus tukee seurakuntien ja muun yhteiskunnan liikettä lisääviä toimenpiteitä kouluttamalla varhaiskasvatukseen ja nuorisovaltuustojen ammattilaisia ja vapaaehtoisia sekä luomalla toimintamalleja. Liikkuva seurakunta -toimintamallin avulla lisätään liikettä seurakuntien toimintaan sekä tehdään näkyväksi sitä. Liikkuva seurakunta perustuu kristillisen ihmiskäsityksen kokonaisvaltaisuuteen. Liikunnalla on myös yhteisöllinen ulottuvuus, parhaimmillaan osallisuutta edistävä vaikutus. Liikunta on väline monenlaiseen kohtaamiseen. Olemme osa Toimintakykyinen Suomi - ja Liikkuva Suomi -ohjelmia.

Digitaalinen kasvatustyö kehittää yhdessä muiden toimijoiden kanssa malleja, joilla edistetään digitaalista yhdenvertaisuutta ja luodaan kestäviä toimintatapoja ja -muotoja digitaalisen harrastamisen maailmaan. Tuemme turvallista ja vastuullista digitaalisen osaamisen ja mediakasvatuksen kehittymistä kasvatusta- ja nuorisotyössä.

Osallisuuden vahvistamisen tavoitteet vuonna 2025

Lasten ja nuorten keskuksen osallisuus-, alue- ja digityön toiminnan tavoitteet vuodelle 2025:

1. Vahvistamme lasten ja nuorten osallisuutta sekä heidän parissaan työskentelevien aikuisten valmiuksia tukea lasten ja nuorten kokonaisvaltaista kasvua.
2. Vahvistamme digitaalisten sisältöjen tuottamista lapsille, nuorille ja perheille sekä heidän kanssaan työskenteleville ammattilaisille.
3. Mahdollistamme nuorille ja heidän parissaan työskenteleville monipuolisia kansainvälisiä kohtaamisia.
4. Alue työn verkosto kattaa koko Suomen ja tarjoaa lapsille, nuorille ja heidän perheilleen kokonaisvaltaista kasvua tukevaa toimintaa.
5. Kasvatamme nuorten ja nuorten aikuisten roolia ja heidän näkemystensä huomioimista kirkollisessa päätöksenteossa.

Toimenpiteet ja kehittäminen

Tavoite 1. Vahvistamme lasten ja nuorten osallisuutta sekä heidän parissaan työskentelevien aikuisten valmiuksia tukea nuorten kokonaisvaltaista kasvua.

Toimenpiteet:

Julkaisemme varhaiskasvatuksen ammattilaisille suunnattua Pieni on Suurin lehteä ja sen liitteenä Päkän ja Pulmun vinkkejä, joiden pohjalta voi rakentaa lasten, kouluikäisten ja perheiden toiminnan sisältösuunnitelman seurakunnissa. Yhteistyössä Suomen Pyhäkoulun Ystävät ry:n kanssa kehitämme lasten osallisuuteen perustuvaa pyhäkoulutoimintaa. Olemme mukana lapsiteologisessa, kansainvälisessä keskustelussa ja edistämme lasta arvostavaa ja lapsen kyvykkyyden tunnistavaa teologiaa ja pedagogiikkaa.

Tuotamme vauvaperheille suunnatun Lasten virsi-kirjan "pikkusisaruksen", Vauvavirsarin ja varhaiskasvatuksen ammattilaisille sekä Kirkkomuskari-toimintaan suunnatun LauluPätkän nuottijulkaisun ja virikemateriaalin, joka liittyy Lastenkirjon musiikkivideoiden lauluihin. Julkaisemme yhteistyössä Publiva Oy:n kanssa Nuoren seurakunnan veisukirjan 2025, joka on suunnattu erityisesti seurakuntien nuorisotyön käyttöön.

Nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia edistetään kirkossa valtakunnallisesti, hiippakunnallisesti ja paikallisesti sekä järjestön omassa toiminnassa ja päätöksenteossa. Vaikuttajaryhmiä tukevat työntekijät, Nuorten vaikuttajien taustajoukot, tapaavat verkossa sekä Diakonian ja kasvatuksen päivillä. Lisäksi järjestämme webinaareja vaikuttajaryhmätoiminnan tukemiseksi.

Opinnäyteyhteistyötä tehdään kouluttavien oppilaitosten kanssa. Vuonna 2025 Lasten ja nuorten keskus toimii tilaajana Centrian ylemmän AMK:n opinnäytetyölle, jossa tuotetaan Vaikuttajanuorten opas. Opas tehdään "nuorilta nuorille"-periaatteella.

Järjestämme valtakunnallisen nuorten tulevaisuusseminaarin, jonka tuottaa ympäri Suomen seurakuntia nuorista koottu semmatiimi. Tulevaisuusseminaarin tuottamisen lisäksi semmatiimi tekee vaikuttamistyötä kirkossa. Semmatiimi osallistuu kirkolliskokousviikoille ja tekee siellä suoraa vaikuttamistyötä kirkon päättäjiin. Valtakunnallinen Nuorten tulevaisuusseminaari muuttaa nimekseen Nuorten tulevaisuusseminaari - Kirkko 2040.

Seminaariin kutsutaan nuoria edustajia kaikista seurakunnista. Lisäksi seminaarin tuottaman nuorten äänen jalkauttamista paikallisseurakuntiin edistetään kutsumalla seminaariin paikallisseurakuntien luottamushenkilöitä ja työntekijöitä. Kehitämme myös keinoja, miten Tulevaisuusseminaarin valmistelussa ja toteutuksessa hyödynnetään Kirkon vaikuttajanuorten Discord-yhteisöä ja sen kanavia.

LNK-Poolin rakentaminen jatkuu. LNK-pooli on kokonaisuus, joka kokoaa erilaiset lasten ja nuorten ääntä vahvistavat toimintatavat. Pooli hyödyntää olemassa olevia vaikuttamistyökaluja ja foorumeja

sekä kehittää uutta. Pooliin kuuluvat nuorten osalta mm. seurakuntien vaikuttajaryhmien toiminnan tukemiseksi rakennettu Kirkon vaikuttajanuoret-Discord, Nuorten Tulevaisuusseminaari sekä hiippakunnalliset seminaarit.

Järjestön työntekijöiden, hallinnon ja johtamisen tueksi testaamme käytäntöjä ja prosesseja lasten ja nuorten osallisuuden vahvistamiseksi järjestön työssä. Lonk-osallisuustyökaluja hyödynnetään järjestön osallisuuden vahvistamisen nykytilan arvioinnissa. Lonk-osallisuustyökalujen perhe laajenee ja kehitämme työkalun, jota työntekijät voivat yhdessä lasten ja nuorten kanssa hyödyntää osallisuuden suunnittelussa ja arvioinnissa.

Lasten, nuorten ja heidän perheidensä hyvinvointia tuemme Liikkuva seurakunta -toimintamallin ja liikunta-agenttien sekä nuorten vertaisohjaajien, liikuntainnostajien, kautta. Yhteistyötä tehdään tiiviisti Kirkkohallituksen ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Liikkuva seurakunta -brändin alla on järjestön kaikki liikuntahankkeet ja niiden vapaasti käytettävissä olevat materiaalit. Vuonna 2025 levitämme liikkuvampaa elämäntapaa edistäviä toimintamalleja eri hankkeiden kautta.

Tuemme vuodesta 2014 saakka järjestettyä valtakunnallista monikulttuuristen nuorten jalkapallotoimintaa ja olemme läsnä vuosittaisissa turnauksissa, ns. Charles cupissa.

Toiminnan tulosodotukset ja seuranta:

- Päkän ja Pulmun vinkkejä käytetään lasten ja perheiden kanssa.
- Suomen pyhäkoulun ystävien (SPY) lasten hallituksessa on edustus jokaisesta hiippakunnasta. SPY:n lastenhallituksen toiminta vaikuttaa LNKn tapaan kehittää kristillistä kasvatusta.
- Lastenkirkko-median tunnettavuus lisääntyy, joka todentuu 20% kävijämäärän kasvuna. Perheet löytävät erityisesti iltahetkeen liittyvää sisältöä, joka vastaa perheiden hyvinvointiin.
- Nuorten tulevaisuusseminaari tavoittaa 150 nuorta vaikuttajaa sekä 50 seurakuntien työntekijää ja luottamushenkilöä. Seminaari tuottaa nuorten ääntä, jota levitetään kirkon hallinnon kaikilla tasoilla.
- NSV2025 laulukirjoja käytetään seurakuntien nuoriso- ja musiikkitoiminnassa. Myyntitavoite 15 000 kpl.

- Hiippakunnallisia vaikuttajanuorten seminaareja toteutetaan kahdeksassa hiippakunnassa ja näihin osallistuu yhteensä 200 nuorta ja 30 seurakunnan työntekijää ja luottamushenkilöä.
- Nuorten vaikuttajien taustajoukot kokoontuvat kahdesti etänä ja kerran liveinä.
- Järjestöön on perustettu neljä omaa eri ikäkausille suunnattua vaikuttajaryhmää
- LNK-pooli tavoittaa 300 lasta, nuorta ja aikuista
- Neljä lasten ja nuorten osallisuutta edistävää LONK-työkalua on valmiina
- Liikuntahankkeiden kautta tavoitamme 5800 nuorta ja heidän parissaan työskentelevää

Seurantamittarit:

- Päkän ja Pulmun toimintavinkkien tilausmäärä sekä käyttäjätutkimus
- Lastenkirkko-median julkaisukanavien kävijämäärä
- Nuorten seurakunnan veisukirjoja 2025 myyntimäärä.
- Nuorten tulevaisuusseminaarista kootaan raportti. Tulevaisuusseminariin osallistuneilta nuorilta, työntekijöiltä ja kirkon päättäjiltä kerätään palautetta. Semmatiimin osallisuutta prosessin aikana arvioidaan Lonk-nuorten työkalulla.
- Järjestön teettämät kyselyt toimintamallien käyttömääristä ja hyödyllisyydestä

Tavoite 2. Vahvistamme digitaalisten sisältöjen tuottamista lapsille, nuorille ja heidän perheilleen sekä heidän kanssaan työskenteleville ammattilaisille.

Toimenpiteet:

Julkaisemme digitaalista Lastenkirkko-mediaa ja sen puitteissa erityisesti uutta perheiden iltahetkiä rauhoittavaa sisältöä. Lastenkirkko huolehtii Suomen ev.lut kirkon Polku-toimintamalliin liittyen, että 0-12 -vuotiaat seurakuntalaiset perheineen tulevat kohdatuksi erityisesti digitaalisessa tilassa. Lastenkirkko toteuttaa erityisesti ILO -ikävaiheen materiaalien kehittämistä seurakuntien varhaiskasvatuksen vuosikellon mukaisesti. Seurakunnille tarjotaan valmista viestintämateriaalia sekä sosiaalisessa mediassa että painotuotteissa julkaistavaksi. Tuotamme "LauluPäkä" -videoita, joiden kautta pienet lapset oppivat keskeisistä kristillisistä juhlista.

Tuotamme erityisesti kuunneltavia sisältöjä, jotka auttavat toisaalta rauhoittamaan iltahetkeä, toisaalta aktivoivat toimimaan itse luonnossa ja erilaisissa rakennetuissa tiloissa. Iltahetki -konsepti kehitetään yhteistyössä kirkon viestinnän ja mediayhteistyötahojen kanssa. Lastenkirkko-median vaikuttavuutta vahvistetaan tunnistamalla lasten ja perheiden tarpeet kristilliselle digitolalle ja luomalla palvelupolku, joka kohtaa lasten ja perheiden elämät.

Etsimme yhteisöllisiä kehittämiskäytäntöjä vaikuttajaryhmiä tukevaan verkkoyhteisöön, Kirkon vaikuttajanuorten Discord-yhteisöön, ja järjestämme siellä tilaisuuksia nuorille.

Vahvistamme seurakuntien digitaalisen työn verkostoa tarjoamalla lapsille ja nuorille sekä heidän parissaan työskenteleville mediakasvatusta, digitaalisia työkaluja ja verkostomaista yhteistyötä. Etsimme uusia rahoituksia digitaalisen harrastamisen vahvistamiseksi seurakunnissa, kunnissa ja järjestöissä.

Toiminnan tulosodotukset:

- Lastenkirkko-median tunnettuus paranee, mikä todentuu eri julkaisukanavien käyttäjämäärien 20% kasvuna
- Lastenkirkon taustalla toimii lasten mediapajoja jokaisessa hiippakunnassa vähintään yksi.
- Kirkon vaikuttajanuoret-discordissa on 200 jäsentä vuonna 2025. Yhteisölle järjestetään heidän tarpeistaan nousevaa koulutusta ja tilaisuuksia.
- Digitaalisen työn verkostossa on 30 jäsentä
- Saamme yhden uuden digitaalisen harrastamiseen liittyvän hankkeen
- Tekoälyn käyttöä järjestön toiminnassa tehostetaan
- @Veisukirja Instagram-sivuston julkaiseminen päivitettyinä NSV2025 musiikkivideoilla

Seurantamittarit:

- Lastenkirkko-median kävijätilastot
- Nuorten vaikuttajaryhmien Discordin kävijätilastot
- Järjestön tekemät kyselyt verkostossa toimiville
- @Veisukirja Instagram-sivuston kävijätilastot

Tavoite 3. Mahdollistamme lapsille ja nuorille ja heidän parissaan työskenteleville monipuolisia kansainvälisiä kohtaamisia.

Toimenpiteet:

Järjestämme neljä kansainvälistä rippikoulua sekä isoskoulutusta yhteistyössä Suomen Lähetysseuran kanssa. Osallistumme kolmivuotiseen "From talk to action" - making climate and environmental protection tangible in different European dimensions" -hankkeeseen, jossa nuoret ja heidän parissaan työskentelevät eri puolilta Eurooppaa pääsevät tutustumaan toisiinsa ja käsittelemään ilmastokriisiä ja siihen liittyviä toimenpiteitä. Projekti pitää vuosittain sisällään kaksi kansainvälistä tapahtumaa. Lisäksi haemme Erasmus + -akkreditointiohjelmaan mahdollistaaksemme kansainvälisen oppimisen, vuorovaikutuksen ja vaikuttamisen paikat järjestömmme vaikutuspiirissä oleville ammattilaisille ja nuorille. Akkreditoinnin toteutuessa voimme tarjota kansainvälisiä projekteja parhaimmillaan lähes sadalle nuorelle ja heidän parissaan työskenteleville.

Kansainvälisissä rippikouluissa vahvistamme kansainvälisyyttä, kaksikielisyyttä sekä kansainvälisyys- ja lähetyskasvatusta. Kokeilemme uusia tapoja rippikoulun ennakkokajaksoon osallistumiseen ja kutsumme rippikoululaisia etätapamisiin jo ennen leiriä. Isostoiminnassa ja leiriavustajien koulutuksessa kehitämme ja kokeilemme uusia toimintamalleja ja -alustoja yhdessä nuorten kanssa.

Leiriavustajien koulutusta ja tehtävänkuvaa rakennetaan paremmin rippikoulujen tarpeita vastaavaksi, ja koulutuksessa hyödynnetään jo leiriavustajana toimineita mentoreina. Kansainvälisissä yhteyksissä otetaan käyttöön kaikille avoin haku erilaisiin ulkomaan leireihin ja seminaareihin, ja näitä mainostetaan entistä näkyvämmiin nuorten kansainvälisen komitean avulla.

Osallistumme kansainvälisen Godly Play-menetelmän kehittäjäryhmään ja valmistelemme European Conference on Christian Education kokousta vuodelle 2026. Lastenkirkon ja pyhäkoulutoiminnan sisältöjä toteutetaan lasten kanssa kansainvälisissä vekoistoissa.

Toiminnan tulosodotukset:

- Kansainvälisiin rippikouluihin osallistuu 200 rippikoululaista ja 40 isosta.

- Etäisostoimintaan ilmoittautuneet ulkosuomalaiset nuoret pysyvät koulutuksessa mukana alusta loppuun saakka ja nuorten kansainvälinen komitea aloittaa toimintansa.
- Kansainvälisiin projekteihin saamme mukaan 20 nuorta.
- 10 lasta osallistuu kansainvälisten verkostojen toimintaa
- Erasmus + akkreditoinnin toteutuessa tarjoamme kansainvälisiä vaihtoja 35:lle nuorelle ja heidän parissaan työskentelevälle.

Seurantamittarit

- Kansainvälisissä rippikouluissa kerätään valtakunnallinen rippikoulupalaute, johon vastaavat rippikoululaiset ja isokset.
- Etäisostoiminnassa osallisuutta tarkastellaan testaamalla LONK-nuorten työkalua
- Kansainvälisen verkoston toimintaan osallistuneilta kysytään palautetta, jota hyödynnetään nuorten kansainvälisen komitean toiminnassa.

Tavoite 4. Alue työn verkosto kattaa koko Suomen ja tarjoaa lapsille, nuorille ja heidän perheilleen kokonaisvaltaista kasvua tukevaa toimintaa.

Toimenpiteet:

Järjestämme nuorille vapaaehtoisille suunnattuja Ohjaajapäiviä kahdeksalla alueella eri puolilla Suomea. Kouluikäisille järjestämme viisi alueellista leiriä sekä aloitamme valtakunnallisen Polku26-leirin valmistelut. Ylläpidämme kouluikäisten polulla -verkostoa yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa. Toteutamme kolme alueellista kevätretkeä sekä järjestämme eri puolilla Suomea kymmenen kasvatuksen Aamubrunssia varhaiskasvatuksessa ja nuorisotyössä toimiville ammattilaisille.

Rakennamme yhdessä seurakuntien kanssa Yö-kirkossa tapahtumaa, joka vahvistaa lasten ja nuorten seurakuntayhteyttä ja suunnittelemme yhteistyössä seurakuntien kanssa Yö kirkossa - toimintamallin pitkäkestoisempia kehityssuuntia.

Leirien, retkien ja tapahtumien lisäksi kahdeksan LNK-agenttia ja heidän tukena toimivaa alueellista kehittäjäryhmää järjestää toimintaa omilla alueillaan seurakunnilta nousevista tarpeista käsin. LNK-agenttien ja kehittäjäryhmien toiminnan rakenteita selkeytetään.

Toiminnan tulosodotukset:

- Ohjaajapäiviin osallistuu yhteensä 700 nuorta ja heidän parissaan työskentelevää
- Kevätretkiin osallistuu 2000 lasta, nuorta ja heidän läheistään
- Kasvatuksen aamubrunsseille osallistuu 250 kasvatuksen ammattilaista
- Hiippakuntaleireille osallistuu 400 lasta ja nuorta
- Aluetyön osalta alueelliset kehittäjäryhmät innovoivat vähintään yhden uuden lasten ja nuorten osallisuutta vahvistavan, alueellisen toiminnon hiippakuntaansa.

Seurantamittarit:

- Järjestön tilastot osallistujamäärästä
- Järjestön kyselyt osallistujille

Tavoite 5. Kasvatamme nuorten ja nuorten aikuisten roolia ja heidän näkemystensä huomioimista kirkollisessa päätöksenteossa.

Nuorten aikuisten vaikuttamisryhmä, NAVI, kokoontuu säännöllisesti, julkaisee kannanottoja ajankohtaisiin kirkollisiin teemoihin liittyen ja järjestää nuoria luottamushenkilöitä yhteen kokoavan mentorointi- ja verkostoitumistapahtuman. NAVI edustaa nuoria aikuisia neuvottelukunnissa ja työryhmissä, ja toimii yhteistyössä ja keskusteluyhteydessä muiden nuorisoalan osallisuustoimijoiden kanssa. NAVI ideoi ja valmistelee nuorten vaalikampanjaa vuoden 2026 seurakuntavaaleihin tavoitteenaan kasvattaa nuorten (alle 30 v) ehdokkaiden määrää sekä nostaa nuorten äänestysprosenttia vaaleissa valtakunnallisesti. Kampanjaa ryhdytään toteuttamaan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

NAVI osallistuu kirkolliskokouksen istuntoviikoille järjestäen erillisiä Nuorten ääni kuuluviin -verkoston tapaamisia sekä tehden suoraa vaikuttamistyötä kirkolliskokousedustajiin. Nuorten ääni kuuluviin

-verkostoon kuuluvien kirkolliskokousedustajien määrä kasvaa ja nuorten ja nuorten aikuisten näkökulmat tulevat huomioituiksi kirkolliskokouksessa yhä näkyvämmiin.

NAVI osallistuu keskeisimpiin valtakunnallisiin kirkollisiin tapahtumiin ja järjestää oman kanavansa Diakonian ja Kasvatuksen päivillä.

NAVI toteuttaa nuorille ja nuorille aikuisille suunnatun kyselyn johonkin ajankohtaiseen kirkolliseen teemaan liittyen, ja hyödyntää kyselyn tuloksia omassa vaikuttamistyössään ja kannanotoissaan. NAVI käynnistää selvitystyön nuorten aikuisten valtakunnallisen kirkollisen yhteisöverkoston luomiseksi.

Toiminnan tulosodotukset:

- NAVI-ryhmään kuuluu 16 varsinaista sekä 9 varaedustajaa siten, että edustettuina ovat kaikki hiippakunnat sekä seitsemän kirkollista tai kirkon alan opiskelijajärjestöä.
- NAVI:n kokoamaan Nuorten ääni kuuluviin -verkostoon kuuluu vuoden 2025 päättyessä 60 kirkolliskokousedustajaa ja verkostolle järjestetään kaksi tapaamista vuoden aikana.
- NAVI järjestää kaksi nuorille aikuisille suunnattua tapahtumaa, on näkyvästi läsnä vähintään kolmessa valtakunnallisessa kirkollisessa tapahtumassa ja julkaisee viisi kannanottoa. NAVI:n toteuttamaan kyselyyn ajankohtaisesta teemasta vastaa 100 nuorta tai nuorta aikuista.
- Nuorten seurakuntavaalikampanjan valmisteluun (vuoden 2026 vaalit) osallistuu vähintään neljä yhteistyötahoa NAVI-ryhmän kanssa.

Seurantamittarit:

- NAVI tarkastelee toimintavuotensa päätteeksi toimintansa onnistumista ja tavoitavuutta omaan strategiaansa kirjattujen mittareiden avulla.

ULKOPUOLISUUDEN EHKÄISY

Toiminnan yleiskuvaus

Lasten ja nuorten keskuksen strategian toinen painopisteistä on ulkopuolisuuden ehkäisy.

Tavoitteenamme on, ettei kukaan lapsi, nuori tai perhe joutuisi kokemaan yksinäisyyttä tai ulkopuolisuutta. Olemme aktiivisina toimijoina yksinäisyyttä ehkäisevässä Osallistujien Suomi-ohjelmassa. Työllämme vahvistamme osaamista, toimintamalleja, rakenteita ja ympäristöjä, jotta jokainen voisi tuntea kuuluvansa johonkin ja olevansa arvokas omana itsenään. Katsomme maailmaa lapsen ja nuoren näkökulmasta ja kanssa – erityinen silmäterämme on haavoittuvassa asemassa oleva lapsi tai nuori.

Ulkopuolisuus ja syrjäytyminen ovat käsitteitä, jotka molemmat liittyvät ihmisen kokemukseen yhteisöstä ja yhteiskunnasta. Ulkopuolisuuden kokemus on sitä, ettei tunne kuuluvansa joukkoon, koe tulevansa ymmärretyksi tai nähdyksi kokonaisuutena tai on muuten erillään muista. Ulkopuolisuus on subjektiivinen kokemus. Se voi olla hetkellinen tunne tai pysyvämpi olotila, mutta se ei välttämättä tarkoita sitä, että henkilö on menettänyt yhteytensä kokonaan yhteisöön tai yhteiskuntaan.

Syrjäytyminen on ulkopuolisuutta moniulotteisempi ja syvempi ilmiö, joka liittyy siihen, että yksilö on jäänyt tai jäämässä pysyvästi yhteiskunnan marginaaliin. Näkemyksemme mukaan kukaan lapsi tai nuori ei syrjäydy vaan hänet syrjäytetään. Syrjäytymiseen johtaviin tekijöihin tartutaan usein liian myöhään. Lasten ja nuorten keskuksen tuottama ulkopuolisuuden ehkäisy toimii ennaltaehkäisevässä vaiheessa, jottei ulkopuolisuus syvene ja johda syrjäytymiseen. Ulkopuolisuuden kokemukset voivat olla hyvin monitasoisia. Jokainen kokemus ulkopuolisuudesta tulisi ottaa vakavaksi. Ulkopuolisuus voi aiheuttaa monenlaisia hyvinvoinnin haasteita. Erityisesti lapsille ja nuorille, joiden minäkuva ja itsetunto on kehittymässä, ulkopuolisuuden kokemus voi olla vahingollinen. Ulkopuolisuutta kokeva lapsi tai nuori voi alkaa uskoa, että hänessä on jotain vikaa tai, ettei hän ansaitse tulla rakastetuksi tai arvostetuksi. Ulkopuolisuuden kokemus estää lapsia ja nuoria kehittymästä täyteen potentiaaliinsa ja vaikeuttaa sosiaalisten suhteiden luomista ja ylläpitämistä.

Vuonna 2025 jatkamme jäsen seurakuntiemme ja yhteistyökumppaneidemme tukemista ulkopuolisuuden ehkäisyssä ja puuttumisessa. Tarjoamme tietoa, vertaisuutta sekä toimintamalleja, jotka vahvistavat kohdatuksi tulemisen ja kuulumisen tunnetta eri kohderyhmissä. Paikalliseen toimintaympäristöön vietävät toimintamallimme täydentävät olemassa olevaa toiminta- ja palvelurakennetta. Esille nostamamme ulkopuolisuuden ehkäisyn keskeiset teemat ovat

turvallisemman tilan ja kohtaamisen periaatteet, toiminnan ja tuen saavutettavuus, ihmisen kokonaisvaltaisuuden ja moninaisuuden huomioiminen, ratkaisu- ja voimavarakeskeisyys, erityisnuorisotyön menetelmät, kiusaamisen ehkäisy ja vanhemmuuden tuki.

Vaikutamme aktiivisesti monissa työryhmissä ja verkostoissa kuten Valtion nuorisoneuvosto, Lastensuojelun keskusliiton hallitus ja neuvottelukunta, Kirkon kasvatuksen yhteisen kehittämisen työryhmä, Sateenkaarinnuorisotyön verkosto, Kuntien erityisnuorisotyönohjaajien verkosto, Valtakunnallinen parisuhdeverkosto, Valtakunnallinen perhekeskus ja kohtaamispaikka verkosto THL, Eduskunnan turvallisen odotus- ja vauva-ajan edistämisyhmä, Pähkinänsärkijät verkosto ja erityislapsiperheiden verkosto.

Ulkopuolisuuden ehkäisyn (UPE) toimintamallit vuonna 2025:

Saapas on jalkautuvaa ja kohtaavaa nuorisotyötä, joka toteutuu lasten ja nuorten elinympäristössä. Turvalliseksi tunnistettavat, luotettavat ja koulutetut vapaaehtoiset kohtaavat nuoria heidän ehtoillaan kaduilla, festareilla, kouluissa ja sosiaalisessa mediassa. Vapaaehtoisen tukena ovat Saapas-ryhmien vastaavat ohjaajat, jotka ovat nuorisotyön ammattilaisia. Saappaan tavoitteena on, että kukaan nuori ei jää yksin vaikeassa tilanteessa.

Saapas-ryhmiä vuonna 2024 oli 40. Ryhmissä toimi noin 500 vapaaehtoista, joiden kautta kohdattiin lähes 30 000 nuorta. Vuoden 2025 tavoitteena on säilyttää olemassa oleva taso ryhmien määrässä, mutta lisätä vapaaehtoisten ja kohdattujen nuorten määrä noin 10% edelliseen vuoteen verrattuna. Uusia ryhmiä perustetaan paikalliseen tarpeeseen vastaten. Saapas-toimintaa rahoittaa STEA.

Moottoripajat ovat harrastuspaikkoja, joissa nuorille on moottoreiden kanssa puuhailun lisäksi saatavilla tuttuja ja turvallisia aikuisia. Moottoripajat tarjoavat nuorille yhteisön. Moottoripajojen tavoitteena on ehkäistä nuorten ulkopuolisuutta, tukea kasvua ja vahvistaa sosiaalisia taitoja. Pajoilta saa myös liikennekasvatusta ja tukea opintoihin. Tavoitteena on, että vuoden 2025 lopussa Moottoripajoja toimii valtakunnallisesti 40, niissä on toiminut 140 vapaaehtoista ja pajoilla on kertynyt 18 000 käyntikertaa. Moottoripaja -toimintaa rahoittaa STEA.

Pienten lasten kiusaamisen ehkäisyyn **PIKI-toimintamallin** avulla ehkäistään kiusaamista kotona ja varhaiskasvatuksessa sekä alkuopetuksessa. PIKI vahvistaa lasten vuorovaikutus-, tunne- ja itsesäätelytaitoja sekä antaa tukea vanhemmille ja valmiuksia ammattilaisille. PIKI-toimintamallin toteutuksen apuna ovat lasten kuvakirjat, opas kasvattajille ja vanhemmille, materiaalipaketti sekä kattavat verkkomateriaalit. Lasten ja nuorten keskus tarjoaa PIKI-koulutusta varhaiskasvattajille sekä vanhempainiltoja vanhemmille. Kiusaamisen ehkäisyyn tietoisuutta lisätään myös teemallisten podcastien ja webinaarien kautta. Piki-koulutukset toimivat tällä hetkellä maksullisina tilauskoulutuksina tilaajille. Vuonna 2025 Piki-toimintamallille pyritään löytämään perusrahoitus. Toimintamallia esitellään varhaiskasvatuksen ammattilaispäivillä ja koulutuksia toteutetaan resurssien puitteissa.

Walk in terapia on anonymia ja maksutonta matalan kynnyksen mielenterveysapua. Walk in terapia on suunnattu pääasiassa alle 29-vuotiaille nuorille ja nuorille aikuisille. Palvelua toteutetaan käynti kerrallaan -terapian (eng. single session therapy, SST) ja ratkaisukeskeisen viitekehyksen menetelmillä. Vastaanotolle voi tulla ilman ajanvarausta tai lähetettä. Tavoitteena on, että vuoden 2025 lopussa Walk in terapia-pisteitä on valtakunnallisesti 40 ja käyntikertoja on kertynyt noin 2100. Fyysisten toimipisteiden ohella toimintaa toteutetaan myös verkkovälitteisesti. Walk in terapiaa tukee Jenni ja Antti Wihurin säätiö sekä Euroopan sosiaalirahasto.

Pikkuhelppi tarjoaa matalan kynnyksen ennaltaehkäisevää tukea ja pientä apua perheen kotiin ja kodin lähiympäristöön. Pikkuhelppi on maksutonta, kokonaisvaltaista tukea vanhemmille ja perheille, jotka toivovat pientä helpotusta arkeen ja kuormittavaan elämäntilanteeseen. Jos perheen tilanne on vaikea, Pikkuhelppi auttaa ja ohjaa perhettä yhdessä hakemaan apua ja varmistaa, ettei perhe jää tilanteeseen yksin. Tavoitteena on, että vuoden 2025 lopussa Pikkuhelppi-palvelu toimii 65 paikkakunnalla ja vuoden aikana palvelun toimesta tapahtuu 4500 kohtaamista.

Lasten ja nuorten keskus järjestää erilaisiin ajankohtaisiin tarpeisiin ja teemoihin suunnattuja **Murehdintaklubeja**, joissa vanhemmat pääsevät asiantuntijan alustuksen jälkeen esittämään kysymyksiä ja keskustelemaan päivään valitusta teemasta.

Hyvän arjen rakentajat -ohjelmassa yksitoista suomalaista kolmannen sektorin järjestöä rakentavat yhdessä Vantaan kaupungin sekä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kanssa turvallisempaa arkea lapsille, nuorille ja ikääntyville Havukosken ja Myyrmäen alueella 2023-2025. Lasten ja nuorten keskus on mukana ohjelman mielen hyvinvoinnin ja vanhemmuuden tuen työpaketeissa. Mielen hyvinvoinnin työpaketissa toiminnan keskiössä on alle 29-vuotiaille suunnattu Walk in terapia sekä muu nuorten mielen hyvinvointia tukevan palveluohjauksen ja ryhmätoiminnan kehittäminen.

Vanhemmuuden tuen työpaketissa Vantaalle jalkautetaan Pikkuhelppi -toimintaa, toteutetaan jalkautuvaa vanhemmuuden tukea sekä tuetaan vanhemmuutta yhteisötyön menetelmillä, josta hyvänä esimerkkinä on ohjelmassa kehitetty **Meidän luokka -toiminta**. Meidän luokka -toiminta on koettu toimivana erityisesti eri kulttuuritaustoista tulevien vanhempien vertaistuen ja kouluyhteistyön vahvistamisessa. Lasten ja nuorten keskus kehittää ja laajentaa toimintamallia resurssien puitteissa. HAR-ohjelmaa rahoittaa Päivikki ja Sakari Sohlbergin säätiö.

Ulkopuolisuuden ehkäisyn tavoitteet vuonna 2025

Vuonna 2025 Lasten ja nuorten keskuksen ulkopuolisuuden ehkäisyn tavoitteet ovat:

1. Ulkopuolisuuden ehkäisyn ajattelu- ja toimintatavan vahvistaminen kohderyhmän ja ammattilaisten keskuudessa.
2. Toiminnan tunnettuuden ja saavutettavuuden edistäminen maantieteellisesti sekä erilaisten toimijoiden ja kohderyhmien kanssa.
3. Kohderyhmien osallisuuden vahvistaminen osana toiminnan kehittämistä
4. Vahvistamme toimintamme kriisivalmiutta
5. Kehitämme ja nostamme esille tapoja puuttua- ja ratkaista nuorten puhe- ja toimintakulttuurin kovenemista.

Toimenpiteet ja kehittäminen

Tavoite 1. Ulkopuolisuuden ehkäisyn ajattelu- ja toimintatavan vahvistaminen kohderyhmän ja ammattilaisten keskuudessa.

Toimenpiteet:

Vuonna 2025 hyödynnämme entistä tehokkaammin verkostojamme ja rakenteitamme ulkopuolisuuden ehkäisyn ajattelu- ja toimintatavan vahvistamisessa kasvatus- ja nuorisolan ammattilaisten keskuudessa. Lasten ja nuorten keskuksella on laaja jäsen- ja yhteistyöverkosto. Ulkopuolisuuden ehkäisyn toimintamuotomme ovat vakiintuneet valtakunnallisesti 175 paikkakunnalle. Lisäämme toimintamuotojemme sekä aluetyömme toteuttamiin koulutus- ja verkostotilaisuuksiin ulkopuolisuuden ehkäisyn ajankohtaisia ja tarpeeseen perustuvia sisältöjä. Tällaisia ovat mm. Saappaan ja Walk in terapian osalta monikulttuurisuusosaaminen ja Pikkuhelpin osalta erityislasten ja -nuorten tarpeiden huomioiminen.

Vahvistamme tunnettuuttamme ulkopuolisuuden ehkäisyn asiantuntijoina tekemällä kannanottoja ja lausuntoja sekä osallistamalla ja esiintymällä tapahtumissa sekä seminaareissa. Vuonna 2025 olemme sisällöntuottajina mm. seuraavilla asiantuntijapäivillä: Kirkon kasvatuksen ja diakonian päivät, Nuori2025, Into-päivät, Varhaiskasvatuksen neuvottelupäivät ja Lastensuojelupäivät.

Jokainen tarvitsee ulkopuolisuuden ehkäisyn silmälasit, nähdäkseen ja varmistaakseen, ettei kukaan jää yksin. Ehkäistäksemme yhä tehokkaammin ulkopuolisuutta lasten ja nuorten elämässä vuonna 2025: Edistämme Moottoripajoilla lasten ja nuorten huoltajien osallisuutta pajatoimintaan. Lisäämme Saappaan läsnäoloa koulun ja vapaa-ajan rajapinnoilla kuten koulumatkoilla. Vahvistamme pienten lasten tunne- ja vuorovaikutustaitoja Piki-toimintamallin kautta. Tuemme vanhempien voimavaroja Pikkuhelpissä ja murehdintaklubissa. Lisäämme vertaisuuteen perustuvia työtapoja nuorten mielen hyvinvoinnin vahvistamisessa.

Toiminnan tulosodotukset

- Kasvatus- ja nuorisolan ammattilaisten ja vapaaehtoisten ulkopuolisuuden ehkäisyn osaamista ja tietoisuutta on vahvistettu.

- Olemme tuottaneet ulkopuolisuuden ehkäisyä palvelevia materiaaleja, kannanottoja ja sisältöjä.
- Työmme ulkopuolisuuden ehkäisyssä on saanut näkyvyyttä eri ohjelmissa, verkostoissa ja medioissa.
- Ulkopuolisuuden ehkäisyn toimintamuotomme ovat kehittyneet ja vastaavat paremmin kohderyhmän tarpeisiin.

Toiminnan seurantamittarit

- Ulkopuolisuuden ehkäisyn tietoiskujen ja koulutusten tilastointi sekä niistä saatava osallistujapalaute.
- Lasten ja nuorten keskuksen tuottamien ulkopuolisuuden ehkäisyn sisältöjen määrä eri tilaisuuksiin (tilastointi) ja medioihin (Liana-mediaseuranta-ohjelma).
- Toimintamuotojen arviointikyselyt toiminnan toteuttajille, vapaaehtoisille ja kohderyhmälle toiminnan hyödyllisyydestä.

Tavoite 2. Toiminnan tunnettuuden ja saavutettavuuden edistäminen maantieteellisesti sekä erilaisten toimijoiden ja kohderyhmien keskuudessa.

Toimenpiteet:

Vuonna 2024 kartoitimme toimintamme saavutettavuutta ja tarvetta jäsen seurakunnissamme. Kysely antaa suuntaa vuoden 2025 toiminnan kehittämiseksi. Lisäämme ulkopuolisuuden ehkäisyn toimintamalleja alueille, joilla niille on nähty erityinen tarve. Saappaan, Moottoripajan ja Walk in terapian kohdalla paikallisen toiminnan käynnistämiseen tähtäävät yhteydenotot ovat lisääntyneet erityisesti kunta- ja hyvinvointialuekumppaneilta. Vuonna 2025 Moottoripajan alueellinen painopiste tulee olemaan Satakunta, Saappaan Pohjois-Suomi. Lokakuussa 2024 alkaneen Walk in terapian valtakunnallistamis -hankkeen (ESR) kautta Walk in terapia laajenee kolmen seuraavan vuoden aikana 25 uuteen toimipisteeseen yhteistyössä hyvinvointialueiden ja hiippakuntien kanssa.

Kaupungeissa toiminnallamme on usein muuta toimintaa täydentävä rooli, pienemmillä paikkakunnilla voi puolestaan olla tilanne, jossa seurakunnallinen nuorisotyö ja UPE-toimintamallimme kuten Saapas ja Moottoripaja näyttävät hyvinkin merkittävää roolia paikallisessa nuorisotyössä.

Toimintamalliemme vahvuus on niiden kyky yhdistää erilaisia paikallisia toimijoita lasten, nuorten, perheiden hyväksi. Pikkuhelppi on onnistunut esimerkki siitä, miten seurakuntien varhaiskasvatuksen resurssia on kohdennettu tarpeen noustessa perheiden kanssa tehtävään työhön ja vanhemmuuden tukeen.

Vuonna 2025 keskitymme tukemaan paikallisia ja alueellisia toimijoita edistämään toiminnan löydettävyyttä ja kohtaantoa mm. palveluohjausta ja digitaalisuutta kehittämällä sekä viestintä- ja markkinointia vahvistamalla. Tulemme järjestämään myös toimintokohtaisia, kohderyhmää ja paikallisia toteuttajia osallistavia kehittämistyöpajoja toiminnan löydettävyyden parantamiseksi. Digitaalisuutta kehitetään mm. lisäämällä verkkovälitteistä Walk in terapiaa, tukemalla Pikkuhelpin sähköisen ajanvarauksen kehittymistä sekä tukemalla Saapas-toimijoita nuorten kohtaamisiin verkkoympäristössä.

Toiminnan saavutettavuuteen parantamisessa tarkastelemme laajasti toimintaamme osallistumisen esteitä. Lisäämme jäsenseurakuntiemme ja paikallisten toimijoiden osaamista turvallisemman tilan periaatteista, moninaisuudesta ja monikulttuurisuudesta sekä esteettömyydestä. Tuotamme esteettömyyttä ja moninaisuutta tukevia suosituksia ja ohjeita (mm. osana Saappaan ja Walk in terapian käsikirjoja) sekä järjestämme aiheeseen liittyviä tietoiskuja ja koulutuksia (Sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöt, katsomus- ja kulttuuritietoinen kohtaaminen).

Seksuaalikasvatustyössä tuemme seurakuntia sateenkaarinuorisotyössä. Nostamme esille, että on jo paljon seurakuntia, jotka ovat turvallisia tiloja myös seksuaali- ja sukupuolivähemmistöille. Tavoittemme on, että vähemmistöjen osallisuus seurakuntien toiminnassa lisääntyy ja jokaisella on mahdollisuus yhteisöön, johon kuulla ja jossa on tilaa olla oma itsensä. Resurssien puitteissa tuotamme vuonna 2025 seksuaalikasvatusmateriaalia, Turvataitoja lapsille, varhaiskasvatuksen käyttöön.

Toiminnan tulosodotukset:

- Toimintamme laajenee alueille, joilla sille on nähty tarve.
- Toimintamme maantieteellinen kattavuus paranee.
- Toimintamme osallistumisluvut kasvavat edelliseen vuoteen verrattuna.
- Toiminnan löydettävyys ja saavuttavuus erilaisten kohderyhmien keskuudessa paranee. Osallistujat kokevat olonsa turvalliseksi ja tervetulleeksi sekä kokevat toiminnan tuottavan iloa ja/tai hyötyä.
- Toimintojamme toteuttavat ammattilaiset ja vapaaehtoiset kokevat osaamisensa vahvistuneen yhdenvertaisuudesta ja moninaisuudesta.

Toiminnan seurantamittarit:

- Tilastointi: Lasten ja nuorten keskukselle tulevat tuki- ja käynnistämispyyntö toiminna aloittamiselle, toimintaa toteuttavat paikkakunnat ja niiden määrän kehitys.
- Lasten ja nuorten keskuksen toiminnan alueellisen kattavuuden seuranta.
- Kyselyt toiminnan ohjaajille ja vapaaehtoisille toimintamme onnistumisesta vastata tarpeeseen sekä yhdenvertaisuus- ja moninaisuus osaamisen vahvistumisesta.
- Kyselyt toimintaan osallistuvilla lapsilla, nuorilla ja perheillä toiminnan mielekkyydestä ja hyödystä.

Tavoite 3. Kohderyhmien osallisuuden vahvistaminen osana toiminnan kehittämistä

Toimenpiteet:

Ulkopuolisuuden ehkäisyyn toiminnan kehittämisessä vastatetaan toimintaympäristöstä, toimijoilta sekä kohderyhmästä nousseisiin tarpeisiin ja toiveisiin. Lasten ja nuorten keskuksella pysyy ajan tasalla laajan ja monialaisen toimijaverkoston kautta lasten, nuorten ja perheiden ulkopuolisuuteen ja hyvinvointiin vaikuttavista ilmiöistä ja asioista sekä luo niitä vastaavia sisältöjä ja toimintatapoja. Toteutamme vuonna 2025 tarvekartoituksen jäsen seurakunnille. Kehitämme kohderyhmälle suunnattua arviointi- ja seurantakyselyjä sekä muita kuulemisen tapoja vahvistamaan ilmiöiden ja tarpeiden esille nousemisen sekä selkeyttämään toiminnan tulosten systemaattista seurantaa.

Toteutamme kohderyhmää osallistavia kehittämistyöpajoja. Hakeudumme arviointi- ja tutkimusyhteistyöhön toimintamme kuten Walk in terapian tuloksellisuuden mittaamisessa.

Lasten, nuorten ja perheiden haasteiden ollessa yhä moninaisempia, lisäämme tukea paikallisille toimijoille. Tämä haastaa työntekijäresursseja, jonka vuoksi kehitämme jatkuvasti myös muita mentoroinnin ja vertaistuen muotoja toimintoihimme (esim. Moottoripajoilla mentoripajat, Walk in terapia opiskelijoiden mentoriryhmät).

Vahvistamme lasten, nuorten ja perheiden osallisuutta läpileikkaavasti toiminnoissamme. Kaikki toimintamme on kohderyhmille vapaaehtoisia ja toteutuvat osallistujien tarpeista ja toiveista käsin. Vuonna 2025 kohderyhmäosallisuutta vahvistetaan seuraavasti: Moottoripajojen ohjaajia kannustetaan ja tuetaan toiminnan yhteiseen suunnitteluun nuorten kanssa. Saappaan ja Walk in terapian osalta kohderyhmiä kuullaan erityisesti uusien jalkautuvan työn toimintaympäristöjen ja terapiapisteen kartoittamisessa. Hyvän arjen rakentajat -ohjelmassa pilotoidaan nuorten hyvinvoinnin vaikuttajaryhmää. Ryhmän tarkoituksena on lisätä muiden nuorten tietoa mielen hyvinvoinnin tuesta, poistaa stigmaa mielenterveyden haasteilta sekä järjestää mielekästä ja vertaistuellista hyvinvointia tukevaa toimintaa.

Meidän luokka -toiminnassa kohderyhmäosallisuutta vahvistetaan pilotoimalla luokissa vastuuvanhempi-toimintamallia. Vastuuvanhempi alkaa vähitellen ottamaan enemmän vastuuta luokan yhteisö- ja perhetyöstä työntekijöiden rinnalla ja sijasta. Vastuuvanhemman kautta lisätään vanhempien tunnetta toiminnan omistajuudesta ja osallisuudesta sekä huolehditaan, että toiminta vastaa lasten ja perheiden tarpeisiin. Vastuuvanhempi luo turvaa myös toiminnan jatkuvuudelle. Meidän luokka -toiminnan vaikutuksia voidaan arvioida vain, jos toiminta on riittävän pitkäkestoista. Tavoitteena on, että Meidän luokka -toiminta jatkuu alakoulun 1-6 luokat sekä yläkoulun 7-9 luokat luoden kasvavien lasten ja nuorten ympärille turvallisten aikuisten yhteisön.

Toiminnan tulosodotukset:

- Kohderyhmän (toimintaa toteuttavat ammattilaiset, lapset, nuoret ja perheet) kuuleminen ja osallisuus on monipuolistunut ja lisääntynyt UPE-toimintojen kehittämisessä.

- Kohderyhmän (toimintaa toteuttavat ammattilaiset, lapset, nuoret ja perheet) kokemus omasta toimijuudesta ja osallisuudesta on vahvistunut.
- Kohderyhmäosallisuus synnyttää vaikuttavampaa toimintaa, joka näkyy toimintaan osallistuneiden kokemuksessa toiminnan mielekkyydestä ja hyödystä.

Toiminnan seurantamittarit:

- Kohderyhmän osallistumismahdollisuuksien kasvun ja monipuolisuuden seuraaminen.
- Palaute osallistumis- ja kehittämismahdollisuuksista
- Toiminnasta koettu hyöty sekä toimintoihin osallistuvien määrän seuranta. Kohderyhmä osallisuuden ennustetaan nostavan tyytyväisyyttä toimintaan ja lisäävän toimintoihin osallistumista.

Tavoite 4. Vahvistamme toimintamme kriisivalmiutta

Toimenpiteet:

Vantaan kouluampuminen keväällä 2024 nosti useat yhteistyökumppanimme ja toimintojemme toteuttajat pohtimaan omaa kriisivalmiutta ja toimintamuotojemme soveltuvuutta erilaisissa kriisitilanteissa auttamiseen. Lasten ja nuorten keskus on aiemmin kehittänyt KriisiSaapas-toimintamallin, jonka käyttöönottoon on koulutettu olemassa olevia Saapas-ryhmiä. Toiminnan lähtökohtana on yhtäaikaisesti lapsen ja nuoren kohtaaminen hänen yksilöllisessä elämän kriisissään kuten läheisen sairastuminen, kuolema tai vanhempien ero kuin laajemmin nuorten elämää koskettava äkillinen kriisi kuten suuronnettomuus, kuolema tai väkivaltarikos. Saappaan kriisikoulutus on sisältänyt tietoa tyyppillisistä reaktioista akuutissa kriisissä, lapsuuden ja nuoruuden erityispiirteistä kriisitilanteissa sekä koulutusta vapaaehtoisena toimimiseen auttamistilanteissa ja suuronnettomuuden vaikutuksista kriisiauttamiseen.

Vuonna 2025 Lasten ja nuorten keskuksen eri UPE-toimintojen kriisivalmiutta vahvistetaan materiaalisella ja koulutuksellisella tuella vapaaehtoisille, ohjaajille ja yhteistyökumppaneille. Tavoitteena on, että toimijoiden valmius kohdata erilaisia yksilön tai yhteisön kriisejä vahvistuu. Samalla kehitetään myös toimintaa toteuttavien työntekijöiden ja vapaaehtoisten hyvinvoinnin tukea.

Moottoripaja -toiminnassa kriisivalmius nostetaan vuoden 2025 ohjaajapäivien teemaksi. Saappaan kohdalla osaamista ja työkaluja tarjotaan etenkin niille ryhmille, joilla ei varsinaista kriisivalmiusryhmää ole. Walk in terapiassa kriisivalmiutta tullaan käsittelemään toiminnan käsikirjassa. Walk in terapia pisteiden ja verkkoterapian tietoisuutta vahvistetaan valtakunnallisesti ja paikallisesti kriisivalmiudesta vastaavien tahojen keskuudessa. Walk in terapia pisteille luodaan toimintaohjeet pop up-toimintaan ja jalkautumiseen nuoria koskettavissa kriisitilanteessa.

Toiminnan tulosodotukset:

- Lasten ja nuorten keskuksen jäsenseurakuntien ja yhteistyökumppaneiden kriisivalmius paranee.
- Lasten ja nuorten keskuksen toimintamallien tunnettuus osana valtakunnallisia ja alueellisia kriisiauttamisverkostoja paranee.
- Paikallista toimintaa toteuttavien työntekijöiden ja vapaaehtoisten hyvinvoinnin tuki vahvistuu.

Toiminnan seurantamittarit:

- Palautekyselyt kriisivalmiutta tukevien uusien toimintamallien, materiaalien ja koulutusten hyödyllisyydestä.
- Paikallisten toimijoiden ja vapaaehtoisten jaksamista ja koettua tukea kartoittavat kyselyt.
- Lasten ja nuorten keskuksen toimintamuodot on nostettu valtakunnallisiin/alueellisiin kriisivalmiusverkostoihin.

Tavoite 5. Kehitämme ja nostamme esille tapoja puuttua- ja ratkaista nuorten puhe- ja toimintakulttuurin kovenemista.

Toimenpiteet: Useat toimintamme toteuttajat, yhteistyökumppanit sekä kasvatus- ja nuoris alan ammattilaiset ovat viestineet viime vuosina nuorten puhe- ja toimintakulttuurin kovenemisestä. Aggressiivinen kieli, loukkaavat ilmaisut sekä väkivaltainen ja uhkaava käytös koetaan lisääntyneen. Osittain ilmiötä vahvistaa sosiaalinen media, jossa anonyymiteetin suojassa kynnyksellä vihapuheeseen,

rasistisiin ja seksistisiin kommentteihin sekä muuhun kiusaaminen on madaltunut. Verkossa omaksuttu puhe ja käytös voi vaikuttaa nuorten puhe- ja toimintakulttuuriin myös reaali maailmassa.

Etenkin isommissa kaupungeissa nuorten keskuudessa on lisääntynyt mm. teräaseiden kantaminen ja käyttö sekä erilaiset jengi-ilmiöt. Myös nuorten tekemät rikokset ovat lisääntyneet ja kiusaaminen sekä väkivaltateot raaistuneet. Väkivallan ja turvattomuuden uhka voi lisätä monin tavoin ulkopuolisuuden kokemusta ja mielen pahoinvointia. Lasten ja nuorten koventunut puhe- ja toimintakulttuuri sekä lasten ja nuorten turvattomuuden lisääntyminen kulkevat ilmiönä rinnakkain

Toimintavuonna 2025 Lasten ja nuorten keskus nostaa ilmiötä esille eri foorumeissa sekä kehittää keinoja puuttua lasten ja nuorten puhe- ja toimintakulttuuriin sekä sen vaikutuksiin. Toimenpiteitä tulee olemaan lasten ja nuorten tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistaminen, aggressiiviseen puhetapaan ja käytökseen puuttuminen, rakentavaan puhetapaan ohjaaminen sekä aikuisten läsnäolon vahvistaminen lasten ja nuorten turvattomuutta kokemiin toimintaympäristöihin ja tilanteisiin. Vuonna 2025 Lasten ja nuorten keskus järjestää aiheesta seminaarin, vanhemmille suunnatun murehdintaklubin ja sosiaalisessa mediassa toteutettavan kampanjan.

Toiminnan tulokset

- Yhteistyökumppaneiden ja paikallisten toimijoiden osaaminen ja tietoisuus ilmiöstä on lisääntynyt.
- Uusia toimintatapoja puuttua koventuneeseen puhe- ja toimintakulttuuriin on syntynyt yhteiskehittämisen tuotoksena.
- Tuotetut toimenpiteet, tietoisuus ja seminaarit on koettu vastaavaan tarvetta ja olleen hyödyllisiä.
- Lapsia, nuoria ja perheitä on saatu osallistettua ilmiön käsittelyyn mm. murehdintaklubeissa ja somekampanjan avulla.
- Lasten ja nuorten keskuksen näkyvyys ilmiön esille nostajana ja asiantuntijana on vahvistunut.

Toiminnan seurantamittarit

- Paikallisille toimijoille ja yhteistyökumppaneille teetetyn kyselyn teeman esille nostamisen tarpeellisuudesta ja hyödyllisyydestä.

- Toiminnan tilastointi, osallistumisaktiivisuus teeman ympärille järjestettäviin tilaisuuksiin ja somekampanjaan.
- Mediaseuranta

Järjestön viestintä ja varainhankinta

Toiminnan yleiskuvaus

Lasten ja nuorten keskuksen viestintä tekee näkyväksi järjestön toimintaa lasten ja nuorten ulkopuolisuuden ehkäisemiseksi ja osallisuuden vahvistamiseksi. Viestintä nostaa esille järjestön ja seurakuntien työtä lasten, nuorten ja perheiden parissa sekä osallistuu yhteiskunnalliseen keskusteluun sen puolesta, ettei kukaan lapsi tai nuori jäisi yksin. Strategian mukaisesti viestimme lasten ja nuorten näkökulmasta sekä yhdessä heidän kanssaan. Lasten ja nuorten keskus tekee aktiivista yhteistyötä viestinnässä ja vaikuttamisessa myös useiden eri toimijoiden kuten Kirkkohallituksen, Lastensuojelun keskusliiton, Allianssin ja Partion kanssa.

Lasten ja nuorten keskuksen viestinnällä on keskeinen rooli tukea järjestön substanssiasiantuntijoita muun muassa materiaalien, kannanottojen, tiedotteiden ja tapahtumien tuotannossa. Säännöllisiä viestintäkanaviamme ovat valtakunnalliset, alueelliset ja työalakohtaiset uutiskirjeet ja sosiaalinen media (Facebook, Instagram, X ja LinkedIn). Vuonna 2024 toteutetun nettisivu-uudistuksen kautta paransimme toimintamme löydettävyyttä ja saavutettavuutta.

Lasten ja nuorten keskus julkaisee säännöllisesti kolmea mediaa: Lastenkirkko-mediaperhettä seurakunnan varhaiskasvatustyön tueksi, Pieni on Suurin -lehteä varhaiskasvatuksen ammattilaisille ja Villi-mediaa seurakunnan nuorisotyötä tekeville. Tavoitteena on, että Lastenkirkon mediat tavoittavat käyttäjiä 20% edellisvuotta enemmän, Villi-media 1500 kävijää ja Pieni on suurin lehden levikki olisi 1800. Tulevana toimintavuonna 2025 Pieni on Suurin -lehteä julkaistaan aiemman kuuden numeroon sijaan neljä. Uutuutena lehden 3. numeron yhteydessä julkaistaan katsomusliite, joka on suunnattu varhaiskasvatuksen toteuttaman katsomuskasvatuksen tueksi.

Lasten ja nuorten keskus vastaa valtakunnallisen Kummipäivän kampanjan koordinoinnista. Kehitämme viestintämateriaalia ja autamme seurakuntia järjestämään kummiutta tukevia tapahtumia yhteistyökumppaneiden kanssa. Kummipäivän valtakunnalliset yhteistyökumppanimme ovat Suomen evankelisluterilainen kirkko, Luontoliitto, Partio ja Mannerheimin Lastensuojeluliitto. Vuonna 2025 tavoitteena on saada yhteistyökumppaneiksi mukaan suurimmat huvipuistot. Kummipäivää vietetään joka vuosi kesäkuun ensimmäisenä sunnuntaina.

Lasten ja nuorten keskuksen strategisiksi tavoitteiksi on määritelty rahoituspohjan laajentuminen ja toimintaresurssien vahvistuminen, jossa varainhankinnalla on keskeinen rooli.

Viestinnän ja varainhankinnan tavoitteet vuodelle 2025

1. Laajennamme ja jalkautamme vuonna 2024 yhtenäistetyn brändi-ilmeen järjestön eri toimintoihin, tuotteisiin ja viestintään.
2. Selkeytämme ja luomme pohjan järjestön digitaalisille käytännöille.
3. Vahvistamme vastuullisuutta viestinnässä niin sisällöllisesti kuin toimintatapoja kehittämällä.
4. Vahvistamme viestintää, jossa kohtaavat asiantuntijuus sekä lasten, nuorten ja perheiden ääni.
5. Lisäämme järjestön varainhankinnan tuottoja tukeaksemme yhä paremmin lapsia, nuoria ja perheitä.

Toimenpiteet ja kehittäminen

Tavoite 1. Laajennamme ja jalkautamme vuonna 2024 yhtenäistetyn brändi-ilmeen järjestön eri toimintoihin, tuotteisiin ja viestintään

Toimenpiteet

- Jatkamme toimintakohtaisten brändiohjeiden jalkautusta paikallisille toimijoille, toimintojen viestintäkanaviin ja -pohjiin.

- Uudistamme Lasten ja nuorten keskuksen tuotekaupan valikoiman brändin mukaiseksi.
- Uudistamme järjestöemme kuvapankin vastaamaan uutta brändi-ilmettä sekä edistämään toimintamme saavutettavuutta.

Toiminnan tulosodotukset

- Selkeytetty brändiohjeistus säästää ja tehostaa resursseja.
- Viestintämateriaalimme ja tuotteemme ovat houkuttelevia ja käyttäjäystävällisiä
- Toiminnoistamme viestitään yhtenäisesti riippumatta toiminnan paikallisesta toteuttajasta.
- Lasten ja nuorten keskuksen sekä sen omistamien ala-brändien/toimintojen tunnettuus kasvaa.

Toiminnan seurantamittarit

- Brändikysely/-tutkimus
- Viestinnän resurssien seuranta
- Palaute sisäisesti sekä ulkoisesti käyttäjiltä

Tavoite 2. Selkeytämme ja luomme pohjan järjestön digitaalisille käytännöille.

- Luomme järjestöämme koskevat ohjeet ja suositukset tekoälyn hyödyntämisestä ja käytöstä.
- Kartoitamme ja linjaamme järjestössä käytössä olevat ohjelmat ja sovellukset sekä luomme niihin yhtenevät käytännöt.
- Kartoitamme tiimiemme ja toimintojemme tarpeet työn tuottamisen sekä asiakasrajapinnoilla tapahtuvan toiminnan näkökulmista sekä luomme niihin sopivat digitaaliset työkalut.
- Yhtenäistämme eri toimintojen sisäiset kanavat (intra) sekä koulutus- ja oppimisolustat. Toimenpide tukee brändi-ilmeen yhtenäistämistä sekä helpottaa toimintojemme ja tietojemme saavutettavuutta ja käytettävyyttä.

Toiminnan tulosodotukset:

- Digitaalisuus edistää toiminnan saavutettavuutta.
- Lasten ja nuorten keskuksen sisäisten ohjelmien ja sovellusten käyttö on yhtenäistynyt. Yhtenäisyys luo selkeyttä, tehostaa ajankäyttöä sekä luo kustannussäästöjä.

- Tekoälyn hyödyntäminen järjestön prosesseissa on kasvanut ja selkytynyt. Tekoälyä käytetään vastuullisesti.

Toiminnan seurantamittarit:

- Työntekijöille, toiminnan sidosryhmille ja osallistujille teetetyt kyselyt digitaalisista ratkaisuista ja niiden hyödyistä.

3. Tavoite: Vahvistamme vastuullisuutta niin sisällöissä kuin toimintatavoissa.
Toimenpiteet:

- Vahvistamme toimintamme vastuullisuuden ja kestävän kehityksen näkyvyyttä viestinnässä. Erityisesti nostamme esille sisältöjä, joissa nuoret toimivat rauhan ja ekologisesti kestävän maailman rakentajina.
- Valitessamme viestinnän materiaaleja ja työkaluja priorisoimme ekologisesti vastuullisia ratkaisuja.

Tulosodotukset:

- Vastuullisuuden ja kestävän kehityksen näkyvyys viestinnässä, toimintatavoissa ja kannanotoissa on lisääntynyt. Nuorten toimijuus ja osallisuus näkyy toiminnassamme ja viestinnässämme.
- Tuotteiden, materiaalien ja palveluiden tarjoajien valintaa ohjaavat ekologisuutta ja kestävää kehitystä vahvistavat ohjeet sekä kumppanuudet. Järjestömme hiilijalanjälki pienenee.

Seurantamittarit:

- Viestinnän sisällön analyysit ja seuranta vastuullisuuden näkökulmasta.
- Hankintoja ohjaavat ekologiset periaatteet on hyväksytty ja toimimme niiden mukaisesti.

4. Tavoite: Vahvistamme viestintää, jossa kohtaavat asiantuntijuus sekä lasten, nuorten ja perheiden ääni.
Toimenpiteet:

- Otamme lapsia ja nuoria mukaan sisällöntuotantoon mm. tekemällä video-, kuva-, ja tekstisisältöjä. Hakeudumme yhteistyöhön viestinnän sisällön tuotannossa mm. oppilaitosten kanssa.
- Nostamme esille seurakuntien työtä lasten, nuorten ja perheiden parissa.
- Vahvistamme asiantuntijoidemme näkyvyyttä ja ääntä mm. eri medioissa kuten podcasteissa, julkaisuissa sekä lehdissä.
- Luomme uudistetuille nettisivuille kanavan asiantuntijakirjoituksille, joita edelleen jaamme sosiaalisessa mediassa.

Toiminnan tulosodotukset:

- Lasten ja nuorten ääni järjestössämme, yhteiskunnassa, kirkossa ja mediassa vahvistuu.
- Vuorovaikutus lasten ja nuorten sekä ammattilaisten välillä vahvistuu. Viestintää tuotetaan lasten, nuorten ja ammattilaisten yhteistyöllä.
- Viestintämme kiinnostavuus kasvaa ja tavoittaa uusia ihmisiä.
- Järjestön viestintä tukee toimijuutta kasvatus- ja nuorisosalalla.

Toiminnan seurantamittarit:

- Viestinnän sisällön analyysit
- Toiminnan kohderyhmien palaute järjestön viestinnästä.
- Viestinnän tunnuslukujen seuranta kuten sosiaalisen median tilien seuranta, nettisivujen kävijät, mediaseuranta sekä materiaalien ja lehtien levikki.

5. Tavoite: Lisäämme järjestön varainhankinnan tuottoja tukeaksemme yhä paremmin lapsia, nuoria ja perheitä.

- Lanseeraamme Lasten ja nuorten pankki -brändin, jonka alle kokoamme varainhankinnan tuotteet ja prosessit.
- Luomme uusia, vaivattomia ja vetovoimaisia yksityis- ja yritysvarainhankinnan muotoja.
- Kehitämme järjestön verkkosivuja tukemaan varainhankinnan tavoitteita. Luomme monipuoliset ja vaivattomat polut lahjoittamiseen.
- Lisäämme varainhankinnan toimenpiteissä suoramarkkinointia ja -kontakteja.

Toiminnan tulosodotus:

- Järjestön yksityis- ja yrityslahjoittajien määrä lahjoittajarekisterissä on kasvanut.
- Järjestön yksityis- ja yritysvainhankinnan tuotot ovat kasvanut 30 %.
- Lasten ja nuorten pankki on tunnettu, luotettu ja vetovoimainen varainhankinnan brändi.

Toiminnan seurantamittarit:

- Lahjoittajarekisterin kasvun ja varainhankinnan tuottojen seuranta
- Lasten ja nuorten pankin tunnettuuden seuranta (mediaseuranta, netti- ja lahjoitussivun kävijätilastot).

Järjestön talous ja hallinto

Jäsenseurakunnat ja -yhteisöt

Lasten ja nuorten keskuksella on jäseninä 278 seurakuntaa ja neljä järjestöä. Seurakuntaliitosten myötä seurakunta jäsenten määrä on pienempi, mutta jäsenmäärä on pysynyt yli 3,2 miljoonassa. Seurakunnat maksavat 3,7 senttiä per jäsen, josta tulee lähes 119.000€ jäsenmaksuja. Aikaisempiin sääntöihin perustuen järjestöllä on vielä yksi henkilöjäsen.

Hallinto

Jäsenkunta ohjaa järjestön toimintaa vuosikokouksen ja hallituksen kautta. Vuosikokous on järjestön ylin päättävä elin. Kokous pidetään vuosittain toukokuun loppuun mennessä ja kokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat. Yhdistyksen asioita hoitaa ja toimeenpanee kymmenen jäsenen hallitus, joka on nimennyt työn käytännön organisoimiseksi työvaliokunnan. Hallituksessa on 40% alle 29-vuotiaita. Työvaliokuntaan on nimetty kolme hallituksen jäsentä ja toimihenkilöistä toiminnanjohtaja sekä hallinto- ja talousjohtaja, jotka ovat myös yhdistyksen nimenkirjoittajia operatiivisen johdon edustajina. Hallitus voi asettaa tarpeen mukaan työryhmiä sekä toimikuntia. Hallitus kokoontuu säännöllisesti vähintään kuusi kertaa vuodessa. Yhdistyksen hallitus käsittelee, hyväksyy ja vahvistaa kokouksissaan esittelystä toiminta- ja taloussuunnitelmat sekä seuraa kokouksissa säännöllisesti yhdistyksen toiminnan ja tuloksellisuuden toteutumista.

Henkilöstöhallinto ja henkilöstön kehittäminen

Järjestön HR-toiminnoissa painopiste on henkilöstön osaamisen kehittämisen ja johtamisen tuen toiminnoissa. Henkilöstöhallinnon linjausten tavoitteena on rakentaa organisaatiokulttuuria, joka tukee kaikenikäisten työntekijöiden yhdenvertaista kokemusta työstä ja työyhteisöstä. Osaamisen ja työkyvyn tukena jatkavat arkisten kohtaamisten lisäksi strukturoidummat suuntauskeskustelut sekä varhaisen tuen työkalut. Keväällä 2024 pidetyn työhyvinvointikyselyn kaikkien kysymysten keskiarvo oli 3,43/4. Työssä viihtymisen keskiarvo oli 3,85/4.

Tulevalla kaudella 2025 keskitytään edellisten vuosien tapaan laadukkaiden sisäisten prosessien ylläpitoon ja tarvittavaan johtamisen arkisen ja strategisen työn tukeen.

Taloushallinto

Järjestön talousjohtamisessa sovelletaan ns. jaetun johtajuuden mallia. Talouspalvelut huolehtivat siitä, että toiminnasta vastaavilla varsinaisen järjestötyön tekijöillä on käytössään ajantasainen, luotettava tieto toiminnan ja hankkeiden talousvaikutuksista. Talouspalveluiden työrooli on sparraava, toisin sanoen varsinaisen talousvastuu on aina viime kädessä toiminnasta vastaavilla. Yhdistyksellä on käytössä sekä vuoden 2024 alussa päivitetty talousohjesääntö että aiemmin laadittu ohje "Lasten ja nuorten keskus toimii avoimesti ja reilusti". Tässä ohjeessa tarkastellaan koko järjestön toimintaa neljästä eri näkökulmasta; läpinäkyvyys, kohtuullisuus, vastuullisuus sekä ammattitaitoisuus. Näillä ohjeilla sekä jatkuvalla tilanneseurannalla varmistetaan talouden vastuullinen hoitaminen, sekä mahdollisissa poikkeustapauksissa nopea reagointi.

Muut tukipalvelut

Hallinto- ja taloustiimi tarjoaa HR- ja taloushallintopalveluiden lisäksi myös muita tukipalveluja. Näitä ovat toimistopalvelut, tilahallintoon liittyvät palvelut sekä muun sisällön tuotannon tukipalvelut. Palvelujen toteutuksessa seurataan uuden strategian mukaisten toimintojen kehitystä ja palveluja muokataan tarpeita vastaaviksi.

Tievatupa

Saariselällä sijaitsevan Leiri- ja kurssikeskus Tievatuvan toimintaa arvioidaan ja kehitetään palautteen mukaan. Tavoite on tarjota lapsi-, nuori -ja perheryhmille kokonaisvaltaiseen ihmiskäsitykseen perustuvaa yhteisöllistä kokemusta luonnon keskellä, kestävän kehityksen mukaisesti. Toiminnan tulee olla toiminnallisesti laadukasta, taloudellisesti kestävää niin, että rakennusten kunnosta pidetään hyvää huolta. Tavoite on, että toimintaan osallistuu vuonna 2025 vähintään 20 jäsen seurakuntaa. Vuonna 2024 yhdistys osti Helsingin seurakuntayhtymältä Tievatuvan naapurikiinteistön, millä sijaitsee kaksi uudehkoa ja hyvässä kunnossa olevaa isoa mökkiä sekä hieman vanhempi saunamökki. Kiinteistöjen ostolla laajennettiin Tievan majoituskapasiteettia.

Sijoitustoiminta

Publiva Oy

Lasten ja nuorten keskus ry omistaa 100 % Publiva Oy:n osakkeista ja nimittää sen hallituksen ja hallituksen puheenjohtajan. Vakiintuneen käytännön mukaan Lasten ja nuorten keskuksen toiminnanjohtaja on toiminut yhtiön hallituksen puheenjohtajana. Yhtiön toiminta tukee ja edistää järjestön tavoitteita, ja yhtiökokouksen ja hallitustyön kautta järjestö ohjaa kustantamon strategista suuntaa ja tärkeimpiä ratkaisuja.

Erityisesti lastenkirjat, seurakuntien kasvatustyön materiaalit ja kustantamon lehdet tukevat suoraan järjestön työtä. Muita kustantamisen alueita ovat muu seurakunnallinen materiaali, yleinen kirjallisuus ja oppimateriaalit. Publiva Oy on vuodesta 2019 ollut osa Lasten ja nuorten keskus ry:n konsernia.

Asunto-osakkeet ja muu sijoitustoiminta

Lasten ja nuorten keskus omistaa syksyllä 2024 seitsemän sijoitusasuntoa, joista kolme sijaitsee Espoossa, kolme Helsingissä ja yksi Sodankylässä. Espoon asunto-osakkeista pyritään luopumaan markkinatilanteen mukaan.

Lasten ja nuorten keskuksella on n. 1 100 000€ sijoitettuna EVLI-pankin kautta. Sijoitusstrategia on hajauttaa sijoitukset seuraavanlaisesti: korkosijoitukset (30%) ja osakesijoitukset (50%) sekä

vaihtoehtoiset sijoitukset (20%). Sijoitustoiminnassa vastuullisuus on keskeinen peruste ja hallitus seuraa vuosittain sijoitusten vastuullisuutta.